

№ 5-982/23

від 27 вересня 2023 року

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України

В рамках публічного обговорення проекту оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (далі – Стратегія), розміщеного на сайті Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, а також відповідно до листа Міністерства від 14 серпня 2023 р. № 7312/35/14-23 Асоціація міст України надає наступні пропозиції до проекту Стратегії.

Насамперед, слід зауважити, що процес розроблення Стратегії передбачає послідовне виконання певних кроків. Цілі мають спиратись на попередній досвід та об'єктивну інформацію. Якість фази побудови дерева цілей залежить від якісного аналізу поточних тенденцій, викликів, можливостей та загроз. Тому, вважаємо за доцільне надати також пропозиції до *аналітичної частини проекту Стратегії*:

1. В розділі «Тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів» зазначено, що «... суттєво зросло фінансування регіонального та місцевого розвитку...», водночас, не зазначено конкретні показники такого зростання та роки, що порівнюються. Доцільно доповнити такими даними. Слід зазначити, що для 2022 та 2023 років таке твердження не буде справедливим, враховуючи відсутність фінансування державного фонду регіонального розвитку протягом цих років та зростання потреби у фінансуванні відновлення.

2. Перелік викликів неповний та потребує доопрацювання й доповнення, а саме такими:

- значні ризики та небезпека для прикордонних територій, що межують з російською федерацією, республікою білорусь, а також тих, що межують із зоною активних бойових дій;

- зростання чисельності осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії та які потребують соціальної допомоги, медичної та психологічної реабілітації, реінтеграції;

- диспропорції та незбалансованість бюджетів.

Потребує глибшого аналізу та ширшого висвітлення в аналітичній частині Стратегії питання шкоди (екологічної, економічної та соціальної), заподіяної підривом дамби Каховської ГЕС. Підрив дамби та шкода, ним заподіяна, має суттєвий вплив на регіональну політику (порушення водопостачання у територіальних громадах Херсонської, Запорізької та Дніпропетровської областей, зруйновані житлові будинки, забруднення артезіанських свердловин, негативний вплив на акваторію та сухопутні частини національних природних парків, опріснення морської води Чорного моря, вплив на сільське господарство тощо).

Пропоновані виклики розвитку країни потребують уточнення формулювання, зокрема «депопуляція населення», яке пропонуємо замінити на «депопуляція».

3. До запропонованого переліку стратегічних та оперативних цілей пропонуємо:

3.1. **Доповнити оперативні цілі**, передбачені для досягнення стратегічної цілі І. «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах», оперативною ціллю соціального напрямку, який не охоплений пропонуваним їх переліком та не дасть змоги досягти стратегічної цілі.

Крім того, враховуючи запропонований проектом постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання планування відновлення та стимулювання розвитку регіонів та територій» перелік функціональних типів територій, не дає чіткого розуміння, що всі територіальні громади без виключень будуть охоплені відповідними інструментами відновлення та стимулювання розвитку, а також які саме інструменти можуть бути застосовані для цього. Тобто, наразі ні з проєкту Стратегії, ні з Закону України «Про засади державної регіональної політики», ні зі згаданого проєкту постанови Кабінету Міністрів України не випливає, яким чином реалізувати територіально-орієнтований підхід для відновлення та стимулювання розвитку регіонів та територій.

3.2. Оперативну ціль 2.3 слід доповнити словами «та відновлення» та викласти у редакції «Розвиток та **відновлення** сталої, інклюзивної та стійкої до безпекових загроз інфраструктури для надання публічних послуг та підвищення інвестиційної привабливості територій».

3.3. Оперативну ціль 3.4. «Наближення системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС» у підпункті 3.4.1 доповнити словами «та фінансової» і викласти в редакції «розвиток інституційної та **фінансової** спроможності територіальних громад та регіонів», оскільки, впродовж 2022 року відбулося суттєве зниження фінансової спроможності значної кількості територіальних громад.

3.4. Доповнити стратегічну ціль III. «Розбудова ефективного багаторівневого врядування» оперативною ціллю 3.5. «Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики».

Загалом для розроблення стратегічних та оперативних цілей вихідним положенням є стратегічне бачення, а також результати аналізу поточних тенденцій, викликів, можливостей та загроз. Тож стратегічні та оперативні цілі потребуватимуть доопрацювання після уточнення та доповнення аналітичної частини Стратегії та визначення стратегічного бачення розвитку. Збір та опрацювання пропозицій та залучення суб'єктів регіональної політики доцільно здійснювати на всіх етапах розроблення проєкту для забезпечення системності у підготовці проєкту оновленої Стратегії.

При розробленні інших складових Стратегії, зокрема щодо механізмів реалізації Стратегії, на нашу думку, варто передбачити належні фінансові інструменти, адже, враховуючи їх недостатність у попередні роки, вкрай низьким є рівень виконання чинної Державної стратегії регіонального розвитку.

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН